

Rhaglen Brentisiaethau yng Nghymru: Ymgynghoriad

Dyddiad: 15 Medi 2025

Cyfeirnod: Medr/2025/17

At: Penaethiaid darparwyr addysg drydyddol yng Nghymru
Darparwyr prentisiaethau cyfredol yng Nghymru / Deiliaid
contract prentisiaeth wedi'u comisiynu
Cyrff cynrychioli cyflogwyr
Cyrff cynrychioli dysgwyr
Cynrychiolwyr addysg awdurdodau lleol

Ymateb erbyn: 31 Hydref 2025

Am ragor o wybodaeth: prentisiaethau@medr.cymru

Crynodeb

Mae'r ymgynghoriad hwn yn gofyn i ddeiliaid contractau presennol a darpar ddeiliaid contractau, cyflogwyr a dysgwyr am gymorth i lunio dyluniad rhaglen brentisiaethau newydd Cymru, sydd i fod i ddechrau ar 1 Awst 2027.

Crynodeb

Mae cynllun strategol Medr yn nodi nod i 'greu system drydyddol hyblyg a chydgyssylltiedig lle gall pawb gaffael y sgiliau a'r wybodaeth y mae eu hangen arnynt ar gyfer economi a chymdeithas sy'n newid'. Rydym wedi ymrwymo i ddylunio darpariaeth prentisiaethau yn y dyfodol i ymateb i flaenoriaethau sgiliau Llywodraeth Cymru ac i ddiwallu anghenion dysgwyr, cyflogwyr a'r economi.

Mae prentisiaethau yn allweddol ar gyfer hybu cynhyrchiant a helpu i feithrin gweithlu medrus ac amrywiol.

Bydd y rhaglen brentisiaethau newydd yn dechrau ar 1 Awst 2027.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn ceisio barn rhanddeiliaid, gan gynnwys darparwyr hyfforddiant ac addysg drydyddol, cynrychiolwyr diwydiant, cyflogwyr, dysgwyr, rhieni ac awdurdodau lleol i helpu i lunio'r rhaglen newydd.

Rydym eisoes wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid i lywio'r egwyddorion lefel uchel ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd, gan gynnwys sut y caiff prentisiaethau eu datblygu, eu cyflwyno, a'u rheoli.

Byddem yn croesawu ymatebion i'r ymgynghoriad gan unigolion sydd â phrofiad o brentisiaethau. Mae clywed gan ddysgwyr yn allweddol i sicrhau bod gwersi'n cael eu dysgu o'r rhaglen bresennol a bod syniadau'n cael eu cyflwyno i'r rhaglen newydd.

Rydym nawr yn ceisio barn ar y canlynol:

- yr egwyddorion lefel uchel hyn i arwain y rhaglen brentisiaethau newydd
- diffiniad o brentisiaeth
- taith dysgwr sy'n brentis
- ymgysylltiad cyflogwyr
- cyflawni hyblyg
- fframweithiau sector prentisiaethau
- ymatebolrwydd economaidd y rhaglen
- canlyniadau prentisiaid
- cryfhau cyfleoedd yn y Gymraeg
- prentisiaethau cynhwysol

Byddwn yn cynnal digwyddiadau ymgynghori:

- [Digwyddiad ar-lein ar 24 Medi 2025](#): 10yb–12yp
- [Digwyddiad wyneb yn wyneb ar 1 Hydref 2025](#): 9.30yb–1yp
Cyfeiriad: Venue Cymru, Y Promenâd, Cilgant Penrhyn, Llandudno LL30 1BB
- [Digwyddiad ar-lein ar 8 Hydref 2025](#): 10yb–12yp
- [Digwyddiad wyneb yn wyneb ar 15 Hydref 2025](#): 9.30yb–1yp
Cyfeiriad: Coleg Caerdydd a'r Fro, Campws Canol y Ddinas, Heol Dumballs, Caerdydd CF10 5FE

I gael dweud eich dweud, cwblhewch y ffurflen ymateb yn **Atodiad A** a'i hanfon at prentisiaethau@medr.cymru erbyn **31 Hydref 2025**.

Cyflwyniad

1. Mae Medr wedi ymrwymo i sicrhau bod y rhaglen brentisiaethau yn parhau i fodloni blaenoriaethau sgiliau Llywodraeth Cymru ac anghenion esblygol dysgwyr, cyflogwyr a'r economi ehangach, fel rhan o system addysg drydyddol hyblyg a chydgyssylltiedig. Wrth i ni ystyried dylunio rhaglen brentisiaethau newydd i Gymru, rydym yn ceisio barn gan randdeiliaid allweddol, darparwyr hyfforddiant, cynrychiolwyr y diwydiant, cyflogwyr, dysgwyr a rhieni i helpu i lunio cynnig sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, sy'n gynhwysol ac yn ymatebol.
2. Ym mis Chwefror 2024, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei [datganiad polisi ar brentisiaethau](#), a oedd yn cynnwys tri amcan allweddol ar gyfer prentisiaethau yn y dyfodol:
 - Amcan 1: adeiladu cydnerthedd a chynaliadwyedd – addasu i'r amgylchedd economaidd newidiol.
 - Amcan 2: mynd i'r afael â phrinder sgiliau a hyrwyddo twf – ailsgilio, uwchsgilio a chynnydd fertigol.
 - Amcan 3: prentisiaethau cynhwysol sy'n gwella cyfleoedd bywyd pobl.
3. Mae Medr yn gyfrifol am bolisi gweithredol a chyflenwi prentisiaethau ledled Cymru. Mae hyn yn cynnwys trawsnewid datganiad polisi Llywodraeth Cymru ar brentisiaethau yn gamau gweithredu y gellir eu cyflawni i ddiwallu anghenion dysgwyr ac anghenion yr economi. Un ymrwymiad allweddol yw dylunio, datblygu a chyflwyno darpariaeth prentisiaethau yn y dyfodol, y disgwylir iddo ddechrau ym mis Awst 2027. Mae'r rhaglen bresennol i fod i ddod i ben ar 31 Gorffennaf 2027.
4. Rydym am i'r rhaglen newydd fod yn fwy ymatebol a hyblyg i fynd i'r afael â blaenoriaethau sgiliau er mwyn diwallu ein heconomi sy'n newid, blaenoriaethau sgiliau Llywodraeth Cymru, ac anghenion dysgwyr.
5. Bydd eich mewnwelediadau'n chwarae rhan hanfodol wrth lywio datblygiad rhaglen sy'n cynorthwyo dysgu o ansawdd uchel, cyflogaeth ystyrlon, a thwf economaidd hirdymor ledled Cymru.
6. Rydym yn eich gwahodd i fyfrio ar eich profiadau, rhannu eich syniadau, a chyfrannu at gyd-ddylunio system brentisiaeth sy'n gweithio i bawb.

Pam rydyn ni'n ymgynghori?

7. Mae prentisiaethau yn allweddol ar gyfer codi lefelau sgiliau, hybu cynhyrchiant, a helpu i feithrin gweithlu medrus ac amrywiol sy'n addas at y diben. Rydym yn gweithio i nodi sut y gallwn ymateb i'r gofynion cyfnewidiol hyn, fel rhan o'r system sgiliau ehangach, mewn ffordd fwy ystwyth ac ymatebol er mwyn sicrhau bod y cymwysterau a'r sgiliau cywir yn cael eu cyflenwi i ddiwallu anghenion cyflogwyr a dysgwyr, ac anghenion economaidd, drwy'r rhaglen brentisiaethau newydd o fis Awst 2027.
8. Rydym wedi ymgysylltu â darparwyr dysgu, cyrff diwydiant, cyflogwyr a rhanddeiliaid eraill i ddeall cryfderau a gwendidau'r rhaglen bresennol. Rydym wedi

defnyddio'r adborth hwn i lywio datblygiad egwyddorion lefel uchel ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd. Archwiliwyd pedwar maes allweddol ymgysylltu:

- Sefydlu prentisiaethau, gan gynnwys hyblygrwydd o ran cyflwyno, taith y dysgwr, ymgysylltiad cyflogwyr a sut y mae fframweithiau'n cael eu datblygu a'u cyflenwi i ddiwallu anghenion cyflogwyr / yr economi
- Cyflenwi prentisiaethau, gan gynnwys yr hyn sy'n gweithio'n dda, y rhwystrau a'r llwyddiannau
- Canlyniadau o safbwynt cyflogwr, dysgwr a darparwr
- Rheoli prentisiaeth

9. Mae'r ymgynghoriad hwn yn gyfle i gryfhau ymhellach ein dealltwriaeth o'r hyn sy'n gweithio'n dda a pha ystyriaethau pellach y mae eu hangen i alluogi'r rhaglen brentisiaethau newydd i ddiwallu anghenion sgiliau'r economi a dysgwyr.

Canlyniad yr ymgynghoriad

10. Bydd yr ymgynghoriad yn llywio dyluniad manwl y rhaglen brentisiaethau newydd, sydd i fod i ddechrau ar 1 Awst 2027.

Digwyddiadau ymgynghori

11. Rydym yn cynnal pedwar digwyddiad ymgynghori i helpu i lywio'r rhaglen yn y dyfodol.

- [Digwyddiad ar-lein ar 24 Medi 2025](#): 10yb–12yp
- [Digwyddiad wyneb yn wyneb ar 1 Hydref 2025](#): 9.30yb–1yp
Cyfeiriad: Venue Cymru, Y Promenâd, Cilgant Penrhyn, Llandudno LL30 1BB
- [Digwyddiad ar-lein ar 8 Hydref 2025](#): 10yb–12yp
- [Digwyddiad wyneb yn wyneb ar 15 Hydref 2025](#): 9.30yb–1yp
Cyfeiriad: Coleg Caerdydd a'r Fro, Campws Canol y Ddinas, Heol Dumballs, Caerdydd, CF10 5FE

Ymatebion

12. Cwblhewch yr holiadur yn **Atodiad A** ac anfonwch hi i prentisiaethau@medr.cymru erbyn **31 Hydref 2025**. Efallai na fydd ymatebion a fydd yn cyrraedd ar ôl y dyddiad hwn yn cael eu hystyried.

Beth yw'r rhaglen brentisiaethau bresennol?

13. Swydd â thâl gyda hyfforddiant yw prentisiaeth. Mae prentisiaid yn ennill profiad, yn dysgu sgiliau newydd ac yn ennill cymhwyster a gydnabyddir yn genedlaethol wrth ennill cyflog. Cwblheir hyn drwy fframwaith prentisiaeth, sy'n nodi'r rhaglen ddysgu a chymwysterau o lefel 2 hyd at lefel gradd:

Enw	Lefel	Lefel addysgol gyfwerth
Prentisiaeth sylfaen	lefel 2	Hyd at 5 pas TGAU da
Prentisiaeth	lefel 3	2 bas Safon Uwch
Prentisiaeth uwch	lefel 4 a 5	Tystysgrif Genedlaethol Uwch (HNC), Diploma Cenedlaethol Uwch (HND) neu radd sylfaen ac uwch.
Prentisiaeth gradd	lefel 6	Gradd Baglor

14. Bydd prentis yn:

- gweithio ochr yn ochr â staff profiadol
- ennill sgiliau swydd-benodol
- ennill cymhwyster
- ennill cyflog
- cael amser i astudio

15. Bydd prentis yn dilyn [Fframwaith Prentisiaeth Cymru](#). Ar hyn o bryd mae fframweithiau ar gael mewn 23 sector gyda nifer o lwybrau ar gael ym mhob fframwaith. Opsiynau yw llwybrau, neu ffyrdd sy'n seiliedig ar alwedigaethau neu rolau swyddi penodol o fewn y sector diwydiant ac sy'n rhoi opsiynau i brentis i gynorthwyo ei ddewisiadau gyrfa.

16. Mae pob fframwaith yn amlinellu'r llwybrau sydd ar gael, ac yn cynnwys:

- Gofynion mynediad
- Naill ai:
 - cymhwyster cymhwysedd galwedigaethol (sgil) ynghyd â chymhwyster gwybodaeth dechnegol, neu
 - cymhwyster cyfun (integredig) sy'n cynnwys cymwyseddau a gwybodaeth dechnegol
- Cymhwyster Sgiliau Hanfodol Cymru. Mae hyn yn cynnwys cymhwyso sgiliau rhif a chyfathrebu, a llythrennedd digidol, os yw'n berthnasol i'r sector neu rolau swyddi.
- Cymwysterau neu ofynion eraill, fel y nodir ar gyfer y galwedigaeth benodol
- Hyfforddiant yn y gwaith ac oddi ar y gwaith

- Cymorth dysgu ychwanegol (yn ôl yr angen)
17. Mae prentisiaethau'n cymryd rhwng blwyddyn a phum mlynedd i'w cwblhau, yn dibynnu ar y llwybr a'r lefel.
 18. Rhaid i bob fframwaith prentisiaeth fodloni'r gofynion statudol a nodir ym [Manyleb Safonau Prentisiaethau Cymru](#) (SASW).
 19. Cyflwynir y fframweithiau trwy ddau lwybr:
 - Darperir prentisiaethau lefelau 2 i 5 gan 10 darparwr dysgu dan contract (chwe choleg addysg bellach a phedwar darparwr hyfforddiant annibynnol) ledled Cymru. Mae pob prif contractwr yn gweithio gyda darparwyr eraill i ddarparu amrywiaeth o brentisiaethau. Penodwyd y [darparwyr](#) drwy ymarfer caffael cyhoeddus yn 2021, ac mae [manyleb contract](#) y rhaglen wedi'i chyhoeddi ar wefan Medr.
 - Mae [prentisiaethau gradd](#) ar lefel 6 yn cael eu darparu gan [wyth prifysgol yng Nghymru](#) (yn cynnwys y Brifysgol Agored), gan weithio'n aml mewn partneriaeth â cholegau addysg bellach. Mae prentisiaethau gradd ar gael mewn peirianeg ddigidol, peirianeg, gweithgynhyrchu uwch ac adeiladu.

Rhesymeg dros newid

20. Gweledigaeth Medr yw gweithio mewn cydweithrediad agos â'n partneriaid i alluogi system addysg ac ymchwil drydyddol sy'n canolbwyntio ar anghenion dysgwyr, cymdeithas a'r economi, gyda rhagoriaeth, cydraddoldeb ac ymgysylltiad wrth wraidd ei waith.
21. Ym mis Mawrth 2025, cyhoeddwyd ein [Cynllun Strategol](#), sy'n nodi ein huchelgeisiau ar gyfer sector cydweithredol sy'n darparu dysgu ac ymchwil o ansawdd uchel, gan ddiwallu anghenion yr economi a chymdeithas, gwella cyfraddau cyfranogiad mewn addysg drydyddol, a chreu llwybrau mwy hyblyg i ddysgwyr. Mae nod strategol 2 y cynllun yn nodi ein huchelgais i greu 'system addysg drydyddol hyblyg a chydgyssylltiedig lle gall pawb gaffael y sgiliau a'r wybodaeth y mae eu hangen arnynt ar gyfer economi a chymdeithas sy'n newid'. Rydym wedi ymrwmo i ddylunio darpariaeth prentisiaethau yn y dyfodol i ymateb i flaenoriaethau sgiliau Llywodraeth Cymru ac i ddiwallu anghenion dysgwyr, cyflogwyr a'r economi.
22. Mae'r gwaith o reoli a chyflwyno'r rhaglen brentisiaethau yn symud o Lywodraeth Cymru i Medr, ac mae'r contractau prentisiaeth presennol yn dod i ben ym mis Gorffennaf 2027, ac felly mae'n gyfle gwych i adolygu, dadansoddi a chryfhau'r rhaglen brentisiaethau i ddiwallu anghenion dysgwyr, cyflogwyr a'r economi yn well.
23. Mae byd gwaith yn newid yn barhaus, ac mae arnom angen rhaglen brentisiaethau sy'n hyblyg ac yn ymatebol i ddiwallu'r anghenion newidiol hyn yn effeithiol.
24. Rydym wedi ymgysylltu â darparwyr dysgu, cyrff diwydiant, cyflogwyr a rhanddeiliaid i lywio dyluniad lefel uchel y rhaglen brentisiaethau newydd. Roedd canlyniad yr ymgysylltiad cychwynnol yn gadarnhaol iawn, gyda mewnwelediadau

ac awgrymiadau gwerthfawr i lywio'r egwyddorion allweddol ar gyfer llunio'r rhaglen newydd, yn seiliedig ar ddysgu o gyflenwi'r dull presennol dros nifer o flynyddoedd. Roedd yn amlwg bod arferion da yn bodoli eisoes ar draws pob sector cyflogaeth, gan weithio gyda darparwyr a diwydiant i gyflwyno'r rhaglen brentisiaethau. Ystyriwyd bod y rhaglen ar gyfer pob oed yn llwyddiannus iawn gan yr holl randdeiliaid, a'i bod yn rhywbeth y dylid ei barhau yn y rhaglen yn y dyfodol.

25. Fodd bynnag, mae adborth hefyd wedi awgrymu bod mwy y gallwn ei wneud o hyd i gryfhau'r rhaglen. Un o'r elfennau allweddol oedd darpariaeth fwy hyblyg, gan gynnwys hyd prentisiaethau, cymwysterau a gofynion fframwaith eraill, y model ariannu fframwaith, gofynion sgiliau hanfodol, a'r gallu i gydnabod dysgu blaenorol. Roedd y gallu i ymateb i'r economi a'r anghenion newidiol yn y diwydiant hefyd yn allweddol i gryfhau cynllunio ymlaen llaw ar anghenion a'r galw am sgiliau, gan gynnwys drwy gadw fframweithiau'n gyfredol i adlewyrchu anghenion newidiol y diwydiant.
26. Mae rhai agweddau ar hyblygrwydd, fel y model ariannu, yn gysylltiedig â dyluniad y rhaglen brentisiaethau, a byddwn yn gweithio i nodi sut y gallwn wneud y rhain yn fwy ystwyth ac ymatebol o fewn y rhaglen newydd. Mae elfennau eraill, fel gofynion sgiliau hanfodol, wedi'u cysylltu â Manyleb Safonau Prentisiaethau Cymru (SASW), y fframwaith cyfreithiol sy'n diffinio prentisiaeth yng Nghymru. Mae Medr yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru, a fydd yn gwneud y trefniad angenrheidiol, i ddod â Rhan 4 o Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) i rym, a bydd hyn yn cynnwys Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar fanyleb wedi'i diweddarau, a fydd yn gyfle i ystyried ble y gallai fod angen newidiadau. Y bwriad yw y bydd cyflwyno'r rhaglen brentisiaethau newydd yn cyd-fynd â chychwyn y ddeddfwriaeth newydd.
27. Mae'r trefniadau comisiynu presennol drwy gontractau sy'n cael eu caffael yn gyhoeddus hefyd wedi bod yn ffactor yn ein diffyg gallu i ymateb yn hyblyg i ddiwallu anghenion yr economi a dysgwyr, neu i ymateb i flaenoriaethau sectorau. Mae hyn oherwydd y gallu cyfyngedig i wneud newidiadau i'r contract neu'r ddarpariaeth yn ystod cyfnod y contract. Yn dilyn adolygiad trylwyr, gyda chefnogaeth cyngor cyfreithiol allanol, rydym wedi penderfynu symud i fodel comisiynu a ariennir gan grant ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd o fis Awst 2027. Bydd hyn yn cyd-fynd â threfniadau ariannu Medr ar gyfer yr holl ddarpariaeth drydyddol arall, gan gefnogi ein nod o gael sector mwy cydgysylltiedig a chydlynol. Cyhoeddir rhagor o wybodaeth am fanylion sut y bydd y model cyllid grant yn gweithio maes o law.

Beth mae'r rhaglen brentisiaethau newydd yn ceisio ei gyflawni?

28. Rydym am i'r rhaglen newydd fod yn fwy ymatebol a hyblyg i fynd i'r afael â blaenoriaethau sgiliau y mae eu hangen yn ein heconomi sy'n newid. Rydym yn cynnig y canlynol fel egwyddorion lefel uchel ar gyfer y rhaglen newydd:
 - Bod yn rhaglen pob oed
 - Darparu prentisiaethau o lefel 2 i lefel 6
 - Ymateb i alw am sgiliau sy'n newid ar draws yr economi ac anghenion sgiliau rhanbarthol
 - Ymateb i flaenoriaethau sgiliau Llywodraeth Cymru, gan gynnwys ymateb i dechnolegau sy'n newid, a sgiliau gwyrdd

- Diwallu anghenion dysgwyr a chynorthwyo eu dilyniant drwy'r system addysg drydyddol ac i mewn i'w gyrfa ddewisol a thrwy gydol yr yrfa honno
- Bod yn hyblyg ac yn ymatebol i sicrhau bod y cymwysterau a'r sgiliau cywir yn cael eu darparu i ddiwallu anghenion cyflogwyr, dysgwyr a'r economi
- Cyflenwi prentisiaethau cynhwysol sy'n hygyrch i ddysgwyr o amrywiaeth o gefndiroedd, a chyda nodweddion gwarchodedig
- Cynyddu cyfleoedd prentisiaeth sydd ar gael yn y Gymraeg
- Cynnig darpariaeth o ansawdd uchel sy'n cryfhau canlyniadau a chyrhaeddiad dysgwyr

29. Mae diffiniad prentisiaeth wedi'i ddatblygu trwy ein hymgysylltiad diweddar â rhanddeiliaid, ac fe'i hamlinellir isod:

'Swydd â thâl gyda hyfforddiant yw prentisiaeth. Mae prentisiaid yn ennill profiad, yn dysgu sgiliau newydd ac yn ennill cymhwyster a gydnabyddir yn genedlaethol wrth ennill cyflog. Diffinnir hyn drwy fframwaith prentisiaeth.'

Cwestiynau

1. A ydyw'r egwyddorion lefel uchel hyn yn gywir ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd yng Nghymru?
2. Sut y gallwn ni wneud y rhaglen brentisiaethau yn fwy hyblyg i ddiwallu anghenion dysgwyr a chyflogwyr, gan gynnwys ymateb i newidiadau economaidd, gofynion y farchnad lafur, gwahaniaethau rhanbarthol a thueddiadau gweithlu'r dyfodol yng Nghymru?
3. Pa arloesedd neu newidiadau yr hoffech chi eu gweld yn y rhaglen brentisiaethau arfaethedig i sicrhau ei bod yn parhau i fod yn berthnasol, yn gynhwysol, ac yn effeithiol i'r genhedlaeth nesaf o ddysgwyr yng Nghymru?
4. Sut olwg fyddai ar lwyddiant ymhen pum mlynedd?
5. A ydyw'r diffiniad o brentisiaeth yng Nghymru yn nodi'r hyn y mae angen i'r rhaglen newydd ei gyflawni?

Fframweithiau'r sector prentisiaethau

30. Mae Medr, fel yr awdurdod dyroddi dynodedig, yn gyfrifol am ddatblygu a chyhoeddi [fframweithiau prentisiaeth](#) yng Nghymru. Rhaid i bob fframwaith a gyhoeddir ddiwallu anghenion economi Cymru, fel y dangosir gan wybodaeth gref am y farchnad lafur a chymorth cyflogwyr. Ar hyn o bryd mae 23 o fframweithiau prentisiaeth ar draws pob sector.
31. Rydym yn gweithio i nodi sut y gallwn ymateb i'r gofynion cyfnewidiol mewn ffordd fwy ystwyth ac ymatebol er mwyn sicrhau bod y cymwysterau a'r sgiliau cywir yn cael eu darparu i ddiwallu anghenion cyflogwyr, dysgwyr a'r economi. Rhwng 2025 a 2027, bydd yr holl fframweithiau prentisiaeth presennol yn cael eu hadolygu i sicrhau eu bod yn gyfredol ac yn ystyried y galw tebygol am sgiliau yn y dyfodol. Mae sgiliau gwyrdd a sgiliau digidol yn themâu allweddol ar draws yr holl adolygiadau. Cynhelir pob adolygiad gan ystyried dilyniant prentisiaid (o lefel 2 i fyny, i brentisiaethau gradd lle bo'n briodol) o'r cychwyn cyntaf. Bydd hyn yn rhoi

cyfleoedd i ddysgwyr symud ymlaen yn fwy effeithiol ac yn ddi-dor trwy'r lefelau heb ddyblygu nac ailadrodd y dysgu.

32. Fel rhan o'r rhaglen adolygu hon, hoffem gryfhau a symleiddio ansawdd fframweithiau'r sector prentisiaethau drwy weithredu strwythur newydd, symlach, gan fod tystiolaeth wedi awgrymu y gall y cynnig presennol fod yn ddryslyd i ddysgwyr a chyflogwyr ei ddeall a'i lywio.
33. Y fframweithiau sector newydd arfaethedig yw:
- Gofal
 - Iechyd a Gwyddoniaeth
 - Peirianeg a Gweithgynhyrchu
 - Creadigol, Dylunio a'r Cyfryngau
 - Gwasanaethau Busnes a Rheoli
 - Gwasanaethau Cyhoeddus a Diogelu
 - Addysg a'r Blynnyddoedd Cynnar
 - Arlwygo a Lletygarwch
 - Adeiladu a'r Amgylchedd Adeiledig
 - Y Gyfraith, Cyllid a Chyfrifyddu
 - Digidol
 - Gwallt a Harddwch
 - Amaethyddiaeth, yr Amgylchedd a Gofalu am Anifeiliaid
 - Trafnidiaeth, Moduron a Logisteg
 - Ynni
 - Bwyd a Diod
 - Gwasanaethau Eiddo
 - Chwaraeon a Hamdden
34. Mae **Atodiad B** yn nodi'r fframweithiau arfaethedig mewn 18 sector galwedigaethol a'r 144 llwybr galwedigaethol presennol ynddynt. Mae'r llwybrau'n agored i newid drwy'r broses adolygu barhaus (fel yr amlinellwyd uchod)

Cwestiynau:

6. A ydyw'r sectorau hyn yn addas i ddiwallu anghenion yr economi ac anghenion dysgwyr?
7. A oes unrhyw sectorau galwedigaethol eang y byddech chi'n disgwyl eu gweld nad ydynt wedi'u cynnwys?
8. Sut ddylai fframweithiau sector esblygu i adlewyrchu diwydiannau sy'n dod i'r amlwg, anghenion sgiliau, a blaenoriaethau rhanbarthol yng Nghymru, beth yw'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer hyn?

Dysgwyr

35. Mae Medr yn sicrhau bod dysgwyr yn ennill y sgiliau, yr wybodaeth a'r cymwysterau cywir i symud ymlaen trwy'r system addysg drydyddol, mynd i mewn i fyd gwaith a symud ymlaen yn eu gyrfa ddewisol, ac mae hyn wrth wraidd popeth a wnawn. Rydym yn deall bod angen i'r rhaglen brentisiaethau fod yn hyblyg ac yn ymatebol i

ddiwallu anghenion amrywiol dysgwyr. Gall dysgwyr ymuno â'r rhaglen brentisiaethau ar wahanol gamau yn eu bywyd neu daith yrfa, ac mae angen i'r rhaglen brentisiaethau allu cynorthwyo dysgwyr fel unigolion i ennill y sgiliau a'r cymwysterau y mae eu hangen ar gyfer gyrfa lwyddiannus. Mae mwy nag 20,000 o ddysgwyr yn dechrau fframwaith prentisiaeth bob blwyddyn.

36. Mae angen sicrhau bod gan ddysgwyr yr wybodaeth gywir i wneud dewis gwybodus ar y sgiliau y mae arnynt eu hangen i symud ymlaen yn eu galwedigaethau dewisol a sut y gallant eu datblygu. Nodwyd fod pwysigrwydd cyngor gyrfaoedd o ansawdd uchel, annibynnol a diduedd i ddysgwyr, a chydweithio â chyflogwyr ynghylch y gwahanol opsiynau galwedigaethol sydd ar gael, yn elfen allweddol drwy gydol ein hymgysylltiad â rhanddeiliaid. Mae'n bwysig bod dysgwyr yn cael y cymorth a'r mentora cywir yn y gwaith, gan gynnwys sgiliau cyflogadwyedd ac entrepreneuriaeth, yn ogystal â sgiliau a chymwysterau penodol i alwedigaethau. Mae angen i ni sicrhau bod y cyfleoedd ar gyfer dilyniant ar draws darpariaeth addysg drydyddol yn glir ac yn dathlu llwyddiannau dysgwyr.

Cwestiynau

9. Pa agweddau ar daith y dysgwr ar hyn o bryd mewn prentisiaethau sy'n gweithio'n dda, a ble ydych chi'n gweld cyfleoedd i wella er mwyn cynorthwyo dysgwyr yn well drwy gydol eu dysgu?
10. Pa ganlyniadau y dylid eu blaenoriaethu ar gyfer prentisiaid (e.e. cyflogaeth gynaliadwy, cymwysterau), a sut y gellir mesur a chynorthwyo'r rhain yn effeithiol?
11. Sut y gallwn ni ddenu mwy o brentisiaid, a/neu garfan ehangach o brentisiaid i'r rhaglen, waeth beth fo'u cefndir neu eu man cychwyn?

Cyflogwyr / diwydiant

37. Mae gweithlu medrus yn allweddol i hybu cynhyrchiant a meithrin busnesau yng Nghymru mewn economi sy'n newid yn gyflym. Rydym wedi ymrwymo i ddatblygu cysylltiadau cryf â diwydiant, partneriaethau sgiliau rhanbarthol, pwyllgorau cydweithredol corfforaethol a chyflogwyr er mwyn deall y sgiliau y mae eu hangen ar gyfer gweithlu cynhyrchiol.
38. Ar hyn o bryd mae'r darparwyr prentisiaethau sydd wedi'u contractio, eu his-gontractwyr, a phrifysgolion yn gweithio'n uniongyrchol gyda chyflogwyr i greu cyfleoedd prentisiaeth a recriwtio prentisiaid ar draws pob sector yng Nghymru. Mae'n bwysig bod Medr a darparwyr dysgu yn cefnogi cyflogwyr yn llawn trwy gydol eu taith o weithio gyda phrentisiaid, boed hyn wrth recriwtio neu drwy daith ddysgu'r prentis. Mae angen cryf hefyd i ehangu ystod a nifer y cyflogwyr sy'n cynnig prentisiaethau, yn enwedig ar draws busnesau bach a chanolig.
39. Bydd yr ymgynghoriad hwn yn ein helpu i ddeall y rhwystrau y mae cyflogwyr yn eu hwynebu, yn enwedig busnesau bach a chanolig, i gyflogi prentisiaid, a sut i gynorthwyo darparwyr i gynyddu sylfaen y cyflogwyr yn y dyfodol.

Cwestiynau

12. Sut y gallwn ni ehangu nifer ac ystod y cyflogwyr sy'n cynnig prentisiaethau, yn enwedig busnesau bach a chanolig?
13. Sut y gall cyflogwyr ymwneud yn fwy effeithiol â dylunio, cyflawni a gwerthuso rhaglen brentisiaethau er mwyn sicrhau perthnasedd ac effaith?
14. Sut y gellir cefnogi busnesau'n well wrth weithio gyda phrentis? Pa wybodaeth fyddai'n ddefnyddiol i gyflogwyr, cyn cyflogi prentis ac yn ystod taith ddysgu'r prentis?
15. Sut y gallwn ni sicrhau rhaglen sy'n cefnogi datblygiad economaidd rhanbarthol a chynllunio sgiliau sy'n seiliedig ar le?

Darparwyr dysgu

40. Mae'r galw esblygol am sgiliau, boed ar gyfer y rhai sy'n ymuno â'r gweithlu neu'n weithwyr presennol sy'n uwchsgilio, wedi arwain at yr angen i ddarparwyr ddod yn fwy ymatebol, gan sicrhau bod cymwysterau a dysgu'n cael eu cyflwyno'n effeithiol ac mewn modd amserol. Mae hyn wedi creu llawer o heriau i ddarparwyr dysgu eu goresgyn, gan gynnwys rheoli cyllidebau o amgylch gofynion ariannu, ymateb i dwf deallusrwydd artiffisial, cynyddu cyfleoedd i brentisiaid ddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg, bod yn ymwybodol o dechnolegau newydd, ansicrwydd economaidd, gallu ymateb i brosiectau seilwaith newydd neu fuddsoddiad arall ledled Cymru, goresgyn rhwystrau y gall dysgwyr eu hwynebu, a'r diffyg hyblygrwydd yn y ddarpariaeth ddysgu bresennol i ddiwallu anghenion dysgwyr.
41. Hoffem ddeall yr heriau hyn ymhellach, gan gynnwys yr hyn sy'n gweithio'n dda, y rhwystrau a'r llwyddiannau.

Cwestiynau

16. Sut y gall darparwyr ymwneud yn fwy effeithiol â dylunio, cyflawni a gwerthuso rhaglenni prentisiaethau er mwyn sicrhau perthnasedd ac effaith?
17. Beth sy'n gweithio'n dda a beth y mae angen ei gryfhau o safbwynt darparwr?

Y Gymraeg

42. Mae ein cynllun strategol yn ymrwmo i annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg mewn addysg drydyddol, gan gynyddu'r galw am ddysgu ac asesu trwy gyfrwng y Gymraeg a chyfranogiad ynddynt.
43. Mae angen cynyddu cyfleoedd prentisiaeth a'r nifer sy'n manteisio ar y prentisiaethau'n ddwyieithog a thrwy gyfrwng y Gymraeg yng nghyd-destun eu sectorau, o safbwynt dysgwr a chyflogwr, ond hefyd i gefnogi'r broses o gyflwyno'r fframweithiau trwy gyfrwng y Gymraeg. Byddwn yn parhau i ymgysylltu â'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol i helpu i lywio datblygiad y rhaglen newydd.

44. Hoffem ddeall ymhellach yr heriau sy'n gysylltiedig â chynnig cyfleoedd prentisiaeth yn y Gymraeg, a cheisio syniadau ar sut y gallwn hyrwyddo'r Gymraeg ymhellach o fewn y rhaglen brentisiaethau.

Cwestiynau

18. A oes gan ein hegwyddorion lefel uchel ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd unrhyw effaith gadarnhaol neu negyddol ar y canlynol:
- (a) cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a
 - (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

Yn benodol:

- Sut y gallwn ni annog mwy o bobl i fanteisio ar gyfleoedd trwy gyfrwng y Gymraeg ac yn ddwyieithog ledled Cymru?
 - Sut y gellir ymgorffori sgiliau'r Gymraeg, yn enwedig Cymraeg ar gyfer y gweithle, yn fwy ystyrlon ac yn ehangach mewn rhaglenni prentisiaeth i gefnogi dwyieithrwydd, ymateb i anghenion cyflogwyr a hunaniaeth ddiwylliannol ar draws sectorau?
19. A oes unrhyw ffactorau y dylid eu hystyried a fyddai'n cael effaith gadarnhaol ar y canlynol:
- (a) cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a
 - (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
20. A oes unrhyw ffactorau eraill i'w hystyried er mwyn sicrhau na fyddai dyluniad y rhaglen newydd yn cael effeithiau andwyol, neu a fyddai'n lleihau effeithiau andwyol ar y canlynol:
- (a) cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a
 - (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

Prentisiaethau cynhwysol

45. Fel y nodir ym Mholisi Prentisiaethau Llywodraeth Cymru, mae 'anghydraddoldeb yn cael effaith negyddol ar dwf economaidd ac ar ganlyniadau cymdeithasol. Y ffordd orau o sicrhau twf yw gwella cyfranogiad pobl mewn gwaith cynaliadwy o ansawdd da, lle maent yn cael cyflog teg, a sicrhau y caiff hyn ei rannu'n deg ar draws ardaloedd daearyddol a demograffeg gwahanol, yn arbennig ymysg grwpiau a dangynrychiolir. Mae'n hanfodol ein bod yn manteisio ar ddawn unigolion o bob cefndir ac yn gweithio'n rhagweithiol i ddileu unrhyw rwystrau sy'n atal pobl rhag cael gafael ar brentisiaethau.'
46. Mae gan Medr ddyletswydd i hyrwyddo [Cyfle Cyfartal](#) ar draws agweddau ar addysg drydyddol. Mae Cyfle Cyfartal yn ymwneud â grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol yng nghyd-destun cyfranogiad, cadw, cyflawniad a llwyddiant. Mae'r ddeddf yn diffinio dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol fel y rhai sydd dan anfantais o ganlyniad i ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol.

47. Un o'n blaenoriaethau allweddol yw creu dyfodol cadarnhaol i'r sector addysg drydyddol ac i Gymru, a byddwn yn gwneud hynny trwy welliant parhaus, gan gynnwys gwneud cyfleoedd i gymryd rhan mewn addysg drydyddol yn fwy cyfartal.
48. Mae yna lawer o arfer da eisoes sy'n cynorthwyo prentisiaethau i fod yn fwy cynhwysol ac yn fwy cynrychioliadol o gymunedau ledled Cymru. Er enghraifft:
- i. Mae cymorth ar gael i brentisiaid anabl trwy:
 - **Prentisiaethau â chymorth** – darparu cymorth ychwanegol i brentisiaid anabl sydd ag anghenion cyflogaeth a dysgu amrywiol i gael mynediad at brentisiaeth a'i chwblhau. Gall y cymorth a ddarperir fod drwy hyfforddiant swydd neu adnodd arbenigol arall.
 - **Cynllun cymhelliant i gyflogwyr** – yn darparu cymorth ariannol o £2,000 i gyflogwyr i helpu i gynnig cyfleoedd i brentisiaid anabl.
 - ii. Mae cymorth ar gael i brentisiaid ag anghenion dysgu ychwanegol:
 - **Cymorth dysgu ychwanegol i brentisiaethau** – mae cymorth pwrpasol ar gael i brentisiaid ag anghenion dysgu ychwanegol, sy'n cynnwys gweithwyr allweddol ADY, cyfathrebwyr, cymorth ategol a chwnsela.
49. Fodd bynnag, rydym yn gwybod bod mwy y mae angen i ni ei wneud i sicrhau bod prentisiaethau'n hygyrch i unigolion o bob cefndir. Rydym yn parhau i chwilio am gyfleoedd i wella nifer y bobl â nodweddion warchodedig sy'n manteisio ar brentisiaethau, a hoffem ddeall y rhwystrau a sut y gallem gryfhau'r gwaith hwn.

Cwestiwn

21. Pa rwystrau sy'n bodoli ar hyn o bryd i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol o ran cael mynediad at brentisiaethau a llwyddo ynddynt, a sut y gall dyluniad y rhaglen newydd fynd i'r afael â'r heriau hyn ac annog cadw dysgwyr?
22. Pa strategaethau recriwtio wedi'u targedu all gefnogi cyfranogiad gan grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?
23. A oes gan y cynigion unrhyw effeithiau cadarnhaol neu negyddol, neu ganlyniadau anfwriadol, o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant? Pa arferion da allech chi eu rhannu?
24. A ddylem ni barhau i ariannu'r rhaglen prentisiaethau â chymorth a'r Cynllun Cymhelliant i Gyflogwyr? Eglurwch eich ateb, os gwelwch yn dda.
25. A oes opsiynau eraill yn ogystal / yn lle hynny a fyddai'n helpu i gynorthwyo prentisiaethau gynhwysol yn fwy?
26. Beth allem ni ei wneud i gynorthwyo cyfranogiad mewn prentisiaethau ar gyfer y rhai sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?

Gwybodaeth bellach

50. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau ynghylch y cylchlythyr hwn at Heather Davidson (prentisiaethau@medr.cymru).

Cwestiynau ymgynghori

Rhif.	Cwestiwn	Ymateb
Beth mae'r rhaglen brentisiaethau newydd yn ceisio ei gyflawni?		
1	A ydyw'r egwyddorion lefel uchel hyn yn gywir ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd yng Nghymru?	Ydy / Nac ydy Os na, beth yw'r rhesymau pam?
2	Sut y gallwn ni wneud y rhaglen brentisiaethau yn fwy hyblyg i ddiwallu anghenion dysgwyr a chyflogwyr, gan gynnwys ymateb i newidiadau economaidd, gofynion y farchnad lafur, gwahaniaethau rhanbarthol a thueddiadau gweithlu'r dyfodol yng Nghymru?	
3	Pa arloesedd neu newidiadau yr hoffech chi eu gweld yn y rhaglen brentisiaethau arfaethedig i sicrhau ei bod yn parhau i fod yn berthnasol, yn gynhwysol, ac yn effeithiol i'r genhedlaeth nesaf o ddysgwyr yng Nghymru?	
4	Sut olwg fyddai ar lwyddiant ymhen pum mlynedd?	
5	A ydyw'r diffiniad o brentisiaeth yng Nghymru yn nodi'r hyn y mae angen i'r rhaglen newydd ei gyflawni?	Ydy / Nac ydy Os na, beth yw'r rhesymau pam
Fframweithiau'r sector prentisiaethau		
6	A ydyw'r sectorau hyn yn addas i ddiwallu anghenion yr economi ac anghenion dysgwyr?	
7	A oes unrhyw sectorau galwedigaethol eang y byddech chi'n disgwyl eu gweld nad ydynt wedi'u cynnwys?	
8	Sut ddylai fframweithiau sector esblygu i adlewyrchu diwydiannau sy'n dod i'r amlwg, anghenion sgiliau, a blaenoriaethau rhanbarthol yng	

Rhif.	Cwestiwn	Ymateb
	Nghymru, beth yw'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer hyn?	
Dysgwyr		
9	Pa agweddau ar daith y dysgwr ar hyn o bryd mewn prentisiaethau sy'n gweithio'n dda, a ble ydych chi'n gweld cyfleoedd i wella er mwyn cynorthwyo dysgwyr yn well drwy gydol eu dysgu?	
10	Pa ganlyniadau y dylid eu blaenoriaethu ar gyfer prentisiaid (e.e. cyflogaeth gynaliadwy, cymwysterau), a sut y gellir mesur a chynorthwyo'r rhain yn effeithiol?	
11	Sut y gallwn ni ddenu mwy o brentisiaid, a/neu garfan ehangach o brentisiaid i'r rhaglen, waeth beth fo'u cefndir neu eu man cychwyn?	
Cyflogwyr/diwydiant		
12	Sut y gallwn ni ehangu nifer ac ystod y cyflogwyr sy'n cynnig prentisiaethau, yn enwedig busnesau bach a chanolig?	
13	Sut y gall cyflogwyr ymwneud yn fwy effeithiol â dylunio, cyflawni a gwerthuso rhaglen brentisiaethau er mwyn sicrhau perthnasedd ac effaith?	
14	Sut y gellir cefnogi busnesau'n well wrth weithio gyda phrentis? Pa wybodaeth fyddai'n ddefnyddiol i gyflogwyr, cyn cyflogi prentis ac yn ystod taith ddysgu'r prentis?	
15	Sut y gallwn ni sicrhau rhaglen sy'n cefnogi datblygiad economaidd rhanbarthol a chynllunio sgiliau sy'n seiliedig ar le?	

Rhif.	Cwestiwn	Ymateb
Darparwyr dysgu		
16	Sut y gall darparwyr ymwneud yn fwy effeithiol â dylunio, cyflawni a gwerthuso rhaglenni prentisiaethau er mwyn sicrhau perthnasedd ac effaith?	
17	Beth sy'n gweithio'n dda a beth y mae angen ei gryfhau o safbwynt darparwr?	
Y Gymraeg		
18	A oes gan ein hegwyddorion lefel uchel ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd unrhyw effaith gadarnhaol neu negyddol ar y canlynol: (a) cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg? Yn benodol - Sut y gallwn ni annog mwy o fanteisio ar gyfleoedd trwy gyfrwng y Gymraeg / yn ddwyieithog ledled Cymru? - Sut y gellir ymgorffori'r Gymraeg yn fwy ystyrlon mewn rhaglenni prentisiaethau i gefnogi dwyieithrwydd, ymateb i anghenion cyflogwyr a hunaniaeth ddiwylliannol ar draws sectorau?	
19	A oes unrhyw ffactorau y dylid eu hystyried a fyddai'n cael effaith gadarnhaol ar y canlynol: (a) cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?	
20	A oes unrhyw ffactorau eraill i'w hystyried er mwyn sicrhau na fyddai dyluniad y rhaglen newydd yn cael effeithiau andwyol, neu a fyddai'n lleihau effeithiau andwyol ar y canlynol:	

Rhif.	Cwestiwn	Ymateb
	(a) cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?	
Prentisiaethau cynhwysol		
21	Pa rwystrau sy'n bodoli ar hyn o bryd i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol o ran cael mynediad at brentisiaethau a llwyddo ynddynt, a sut y gall dyluniad y rhaglen newydd fynd i'r afael â'r heriau hyn?	
22	A oes gan y cynigion unrhyw effeithiau cadarnhaol neu negyddol, neu ganlyniadau anfwriadol, o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant? Pa arferion da allech chi eu rhannu?	
23	A oes gan y cynigion unrhyw effeithiau cadarnhaol neu negyddol, neu ganlyniadau anfwriadol, o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant? Pa arferion da allwch chi eu rhannu?	
24	A ddylem ni barhau i ariannu'r rhaglen prentisiaethau â chymorth a'r Cynllun Cymhelliant i Gyflogwyr? Eglurwch eich ateb, os gwelwch yn dda	
25	A oes opsiynau eraill yn ogystal / yn lle hynny a fyddai'n helpu i gynorthwyo prentisiaethau gynhwysol yn fwy?	
26	Beth allem ni ei wneud i gynorthwyo cyfranogiad mewn prentisiaethau ar gyfer y rhai sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?	

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ



Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government